

Suomi Euroopassa – Eurooppa maailmassa

Janne Leino, johtaja, Helsinki EU Office

OPH:n ammatillisen koulutuksen kansainvälisyyspäivät, Lahti
30.10.2024

Copyright © 2024 Helsinki EU Office

Sisältö

1. EU globaalissa kilpailussa: Osaamisen nostamisesta ratkaisu laskevaan kilpailukykyyn?
2. Välineet ja vehkeet kuntoon: Erasmus+ ja muut aloitteet osana seuraavaa monivuotista EU:n rahoituskehystä (MFF)
3. Yhteenveto: Mitä nyt kannattaa viestiä Eurooppaan?

Tuomme
lisäarvoa syvällä
EU-toimintaympäristön
tuntemuksella ja
läsnäololla Brysselin
ytimessä

Helsinki EU Office

Toteutamme sopimuskumppaniemme räätälöityä EU-edunvalvontaa oikea-aikaisesti

Edesautamme strategisesti vaikuttavien kumpanuuksien syntymistä ja tuomme sopimuskumppaneitamme aktiivisesti esille tärkeissä kansainvälisissä verkostoissa

Edistämme sopimuskumppaniemme näkyvyyttä tarjoamalla tila-, tapahtuma- ja viestintäpalveluita Brysselissä

Olemme EU-politiikkaan, -lainsäädäntöön ja -rahoitukseen liittyvän tiedonkulun etulinjassa.

Helsinki EU Office

Janne Leino

Johtaja

- Aluepolitiikka
- Liikennepolitiikka

janne.leino@helsinki.eu

Rosa Kotoaro

Varajohtaja, EU-erityisasiantuntija

- T&I- ja koulutuspolitiikka
- Kulttuuri ja luovat alat

rosa.kotoaro@helsinki.eu

Hilu Kangas-Ranta

EU-erityisasiantuntija

- Elinkeino- ja kaupunkipolitiikka

hilu.kangas-ranta@helsinki.eu

Leila Kylliäinen

EU-erityisasiantuntija

- Digi- ja datapolitiikka
- Terveyspolitiikka

leila.kylliainen@helsinki.eu

Jonna Härmä

Viestinnän asiantuntija

- Viestintä

jonna.harma@helsinki.eu

Wilhelmiina Koivuniemi

EU-erityisasiantuntija

- Ilmasto-, ympäristö- ja energiapolitiikka

wilhelmiina.koivuniemi@helsinki.eu

Sampsa Järvenpää

Hallinnon suunnittelija

- Taloushallinto
- Tapahtumat & vierailut

sampsa.jarvenpaa@helsinki.eu

Nea Kytö

Harjoittelija

- Tapahtumatuotanto
- Hallinto
- Viestinnän avustavat tehtävät

nea.kyto@helsinki.eu

Helsinki EU Officeen sopimuskumppanit (16)

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ESPOO
ESBO

thl

Aalto-yliopisto

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

Vantaa
Vanda

LUONNONVARAKESKUS

HELSINGIN YLIOPISTO

HANKEN

Haaga-Helia

Päijät-Hämeen liitto

1. EU globaalissa kilpailussa: Osaamisen nostamisesta ratkaisu laskevaan kilpailukykyyn?

Osaaja- ja osaamispula

Akuutti ongelma, joka haastaa EU:n kilpailukykyä

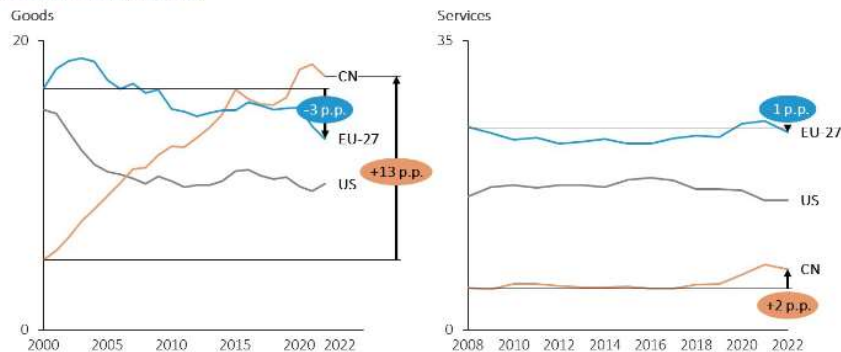
- Globaali kilpailu kiristyy, **Eurooppa jäämässä jälkeen Yhdysvalloista ja Kiinasta**
- Työvoimapula tulee olemaan suurinta aloilla jotka mahdollistavat digitaalisen ja vihreän siirtymän
- Taustalla mm.:
  - Väestönkasvun hidastuminen
  - Koulutus- ja koulutusjärjestelmien heikentyminen
  - Työmarkkinoiden muuttuvat vaatimukset – koulutus ei tarjoa työntekijöille riittäviä valmiuksia teknologiseen muutokseen
  - Olemassa olevan osaamisen alihyödyntäminen

Draghi:
"Europe is suffering from skills gaps across the economy, reinforced by a declining labour force."

Kiinan maailmanvalloitus vai mahalasku?

FIGURE 5
Share in world trade in goods and services
% of global trade, excluding intra-EU trade

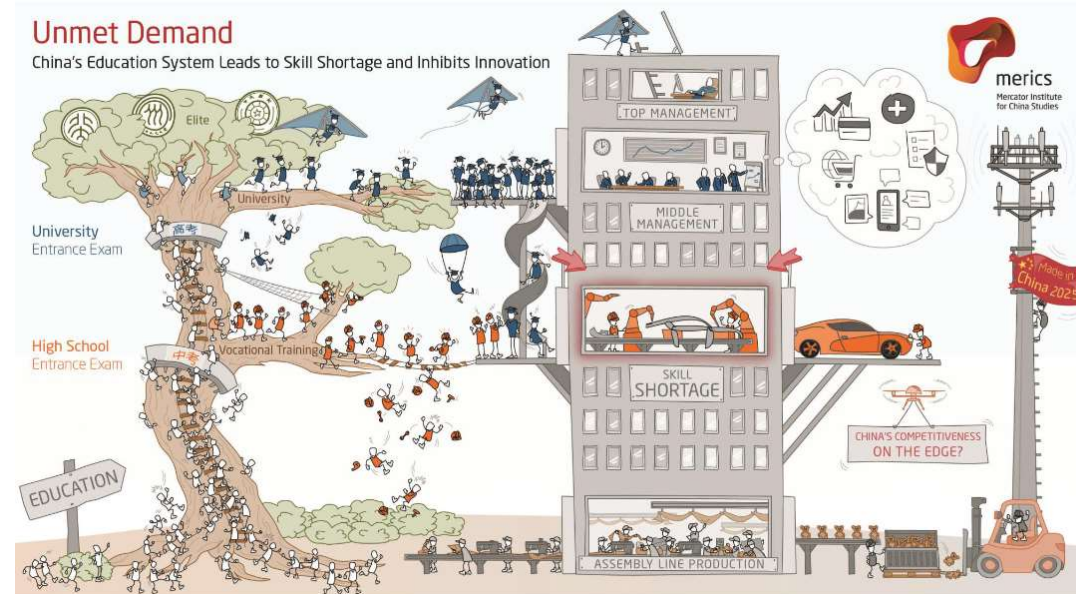

Note: The data refers to goods trade (lhs) and services trade (rhs), excluding intra-EU. The global total is the net of intra-EU trade.

Source: European Commission (JRC). Based on WTO.

Kiinan osuus maailmankaupasta vrt. vuoteen 2000

- Tavarat: +13 % (vrt. EU -3%)
- Palvelut: +2 % (vrt. EU +1%)

© merics Mercator Institute for China Studies

Page 2

Nuorisotyöttömyys v. 2024:

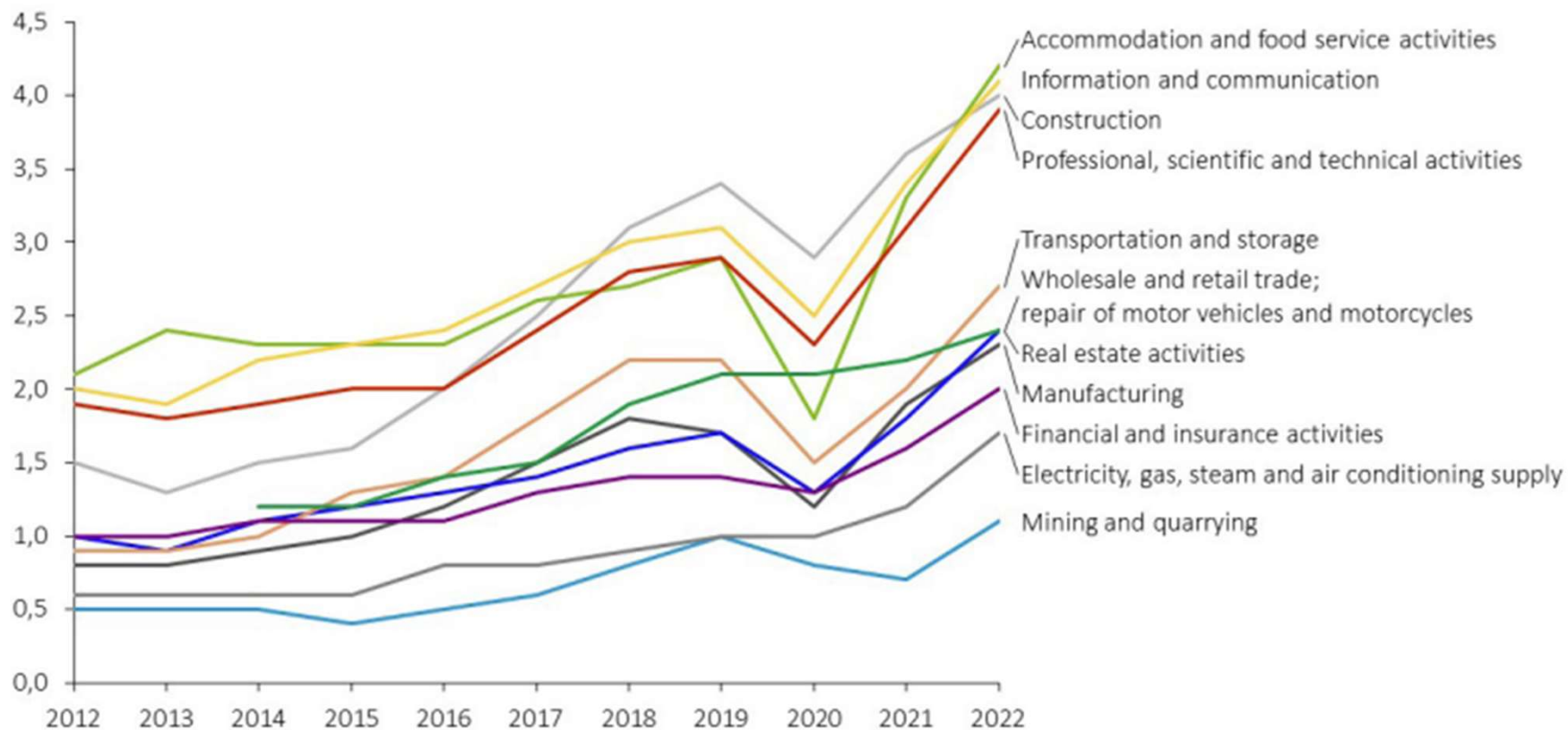
- **Suomi** 21 %
- **Kiina** 17 %
- EU 14 %
- USA 9 %
- Saksa 7 %

Draghin kilpailukykyraportti

Skills shortages in the EU

Job vacancy rate (% of total posts)

Draghin kilpailukykyraportti

EU-investoinnit (budjettikaudella € 64 miljardia) osaamiseen ovat tuottaneet heikkoja tuloksia.

Huom. koulutus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan.

- **Syitä epäonnistumiselle, Draghin mukaan:**

- Jäsenvaltioiden haluttomuus ylittää koordinaation pehmeät muodot.
- Teollisuuden vähäinen osallistuminen työpaikkakohtaisten taitojen kehittämiseen.
- Järjestelmällisten arviointien puute.
- Osaamiseen liittyvän tiedon (skills intelligence) vähäinen hyödyntäminen politiikan suunnittelussa

→ estää osaamistarpeiden ennakoinnin ja kohdennetut toimenpiteet.

➤ Ratkaisu: **Uudistetaan EU:n osaamispolitiikkaa ja keskitytään strategisemmin tulevaisuuden osaamisvajeesiin.**

- Parannetaan tiedon hyödyntämistä datan avulla.
- Koulutusjärjestelmien reagoitava muuttuviin osaamistarpeisiin ja -vajeesiin (Curricula reform) yritysten kanssa.
- Yhteinen todistusjärjestelmä, joka tekee osaamisesta helposti ymmärrettävää työnantajille eri puolilla Eurooppaa.
- Muokataan EU:n koulutukseen ja osaamiseen suunnattuja ohjelmia siten, että **vaikuttavuus nousee keskiöön. Output ratkaisee – ei kuitit.**

Erityisiä toimenpiteitä:

- **Ammatillisen koulutuksen laaja uudistus koko EU:ssa.**
- Puututaan teknisten ja STEM-taitojen akuuteimpiin osaamisvajeesiin.
- Satsataan aikuiskoulutukseen työntekijöiden osaamisen päivittämiseksi.

Draghi:

Euroopan kilpailukyvyn säilyttämiseksi on välttämätöntä kehittää **strategia, joka keskittyy osaamisvajeiden ratkaisemiseen kaikilla koulutuksen tasoilla**

Von der Leyenin II komission poliittiset suuntaviivat 2024-29

- Pää tavoite:
Euroopan kilpailukyvyä vahvistaminen
- Toimet **osaamisvajeen ja työvoimapulaa** korjaamiseksi keskiössä tavoitteen saavuttamiseksi
- Siirtyminen ”**politiikkajohtoiseen**” toimintaan ohjelmoinnin sijaan (policy driven vs. programming) tulee kasvattamaan jäsenvaltioiden roolia alueiden kustannuksella ainakin koheesiopolitiikan ja maatalouspolitiikan aloilla
- Katse vahvasti seuraavassa monivuotisessa rahoitus kehyksessä (MFF), joka alkaa vuonna 2028 (-2034).

”Euroopan on muutettava radikaalisti tavoitetasoa ja toimia kaikilla osaamistasoilla ja kaikenlaisissa koulutuksissa.”

POLITICO

The new EU power structure

Roxana Mînzatu (Romania, S&D)

Executive Vice-President-designate for People, Skills and Preparedness

Huom:
EU-toimivallan
rajallisuus
koulutuksessa

- ”Koulutus” sanana poistunut portfolion otsikosta → ”osaaminen”; osaajapulaan vastaaminen keskeistä EU:n kilpailukyvyyn vahvistamisessa
- Salkku jakautuu kahdelle pääosastolle: EMPL (työllisyys- ja sosiaaliasiat) ja EAC (koulutus) → haussa lisäsynergioita ja spekulatioissa jopa näiden pääosastojen yhdistäminen joiltain osin. Viime kaudella T&I ja koulutus olivat samassa salkussa, nyt nämä hajautettu eri komissaareille.
- Tulossa tällä viisivuotiskaudella mm.:
  - **Erasmus+ vahvistaminen, osaamisen rahoituksen kasvattaminen ja uudelleen kohdentaminen (MFF)**
Tavoite: parempi yhteys työmarkkinoiden tarpeisiin ja fokus vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta tärkeisiin aloihin
  - **Ammatillista koulutusta koskeva eurooppalainen strategia**
Tavoite: lisätä keskiasteen ammatillisen koulutuksen tutkinnon suorittaneiden määrää, valmistaa ihmisiä paremmin työelämään tarjoten osaamista, jota yritykset tarvitsevat

Euroopan parlamentin kulttuuri- ja koulutusvaliokunta (CULT)

30 jäsentä, **1 suomalainen varajäsen**

Maria GUZENINA

Varajäsen

S&D

Suomi

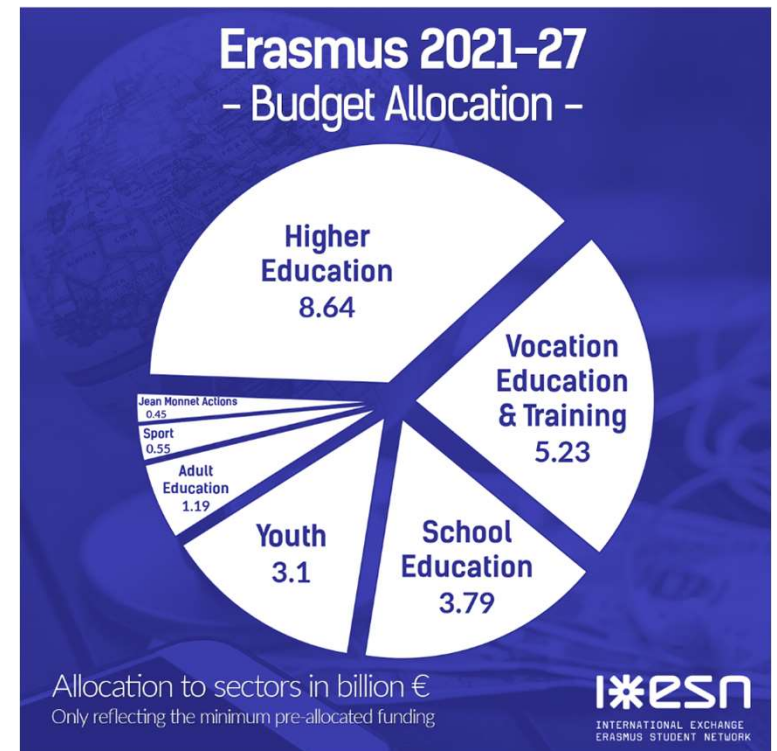
2. Välineet ja vehkeet kuntoon: Erasmus+ ja muut aloitteet osana seuraavaa monivuotista EU:n rahoituskehystä (MFF)

Erasmus+

- Erasmus+ 2021-27 budjetti: 26 mrd €
- Tulevalle rahoituskehyskaudelle (MFF) sidosryhmät peräänkuuluttaneet **budjetin tuplaamista tai jopa triplaamista (EP)**
- Suunnitelmissa sisällyttää Erasmus+ vuodesta 2028 alkaen osaksi uutta Euroopan **kilpailukykyrahastoa**, mutta kuitenkin omana, nykyisen kaltaisena ohjelmanaan
  - MFF-uudistuksessa tavoitteena yksinkertaistaminen sekä joustavuuden ja synergioiden lisääminen

Erasmus+ Vuoden 2025 työohjelma julkaistiin 11. lokakuuta 2024

Erasmus+ yleiset tavoitteet ammatillisessa koulutuksessa vuoteen 2025 mennessä:

Ammatillinen koulutus, joka:

- mukautuu **työmarkkinoiden tarpeisiin ja tarjoaa etenemismahdollisuuksia**
- edistää **innovaatioita ja kasvua** sekä valmistaa **digitaalisiin ja vihreisiin** siirtymiin
- perustuu **moderniin ja digitalisoituun koulutustarjontaan ja taitoihin**
- edistää **tasa-arvoisia** mahdollisuuksia ja tukee **laadunvarmistuksen** kulttuuria

koulutusta koskevan suosituksen kolmen määrällisen tavoitteen saavuttamista.

Vuoteen 2025 mennessä EU:ssa:

1. Työllistyneiden valmistuneiden osuus vähintään 82 %
2. 60 % äskettäin ammatillisesta koulutuksesta valmistuneista hyötyy työperustaisesta oppimisesta
3. 8 % ammatillisen koulutuksen oppijoista hyötyy ulkomailla tapahtuvasta oppimisliikkuvuudesta
  - Vuoteen 2030 mennessä 12 % Europe on the Move -neuvoston suosituksen (toukokuu 2024) mukaisesti
  - **Suomessa jo nyt noin 8%**

Erasmus+: Centres of Vocational Excellence (CoVE)

- Erasmus+ funds the **Centres of Vocational Excellence (CoVE) initiative**
  - Goal: to be a driving force for **reforms** in the VET sector, to equip people with **skills** that meet economic and social needs, leading to career-long employment
- CoVEs are formed by networks of partners that develop **local skills ecosystems** to provide high quality vocational skills to young people and adults, and contribute to regional development, innovation, industrial clusters, smart specialisation strategies and social inclusion
- Partnerships can involve countries with well-developed vocational excellence systems, as well as others in the process of developing similar approaches. The initiative supports **'upward convergence' on excellence through transnational partnerships**, increasing the quality and effectiveness of vocational education and training in the participating regions and setting standards in the broader international community
- The initiative has an indicative **Erasmus+ budget of 400 million euros, to fund at least 100 CoVE projects in the period 2021-2027**. The CoVEs cover a diverse range of sectors, including green economy, urban greening, manufacturing, water, healthcare, arts and craft, hydrogen technologies, offshore energy, climate smart agriculture, construction, tourism, etc.

Erasmus+

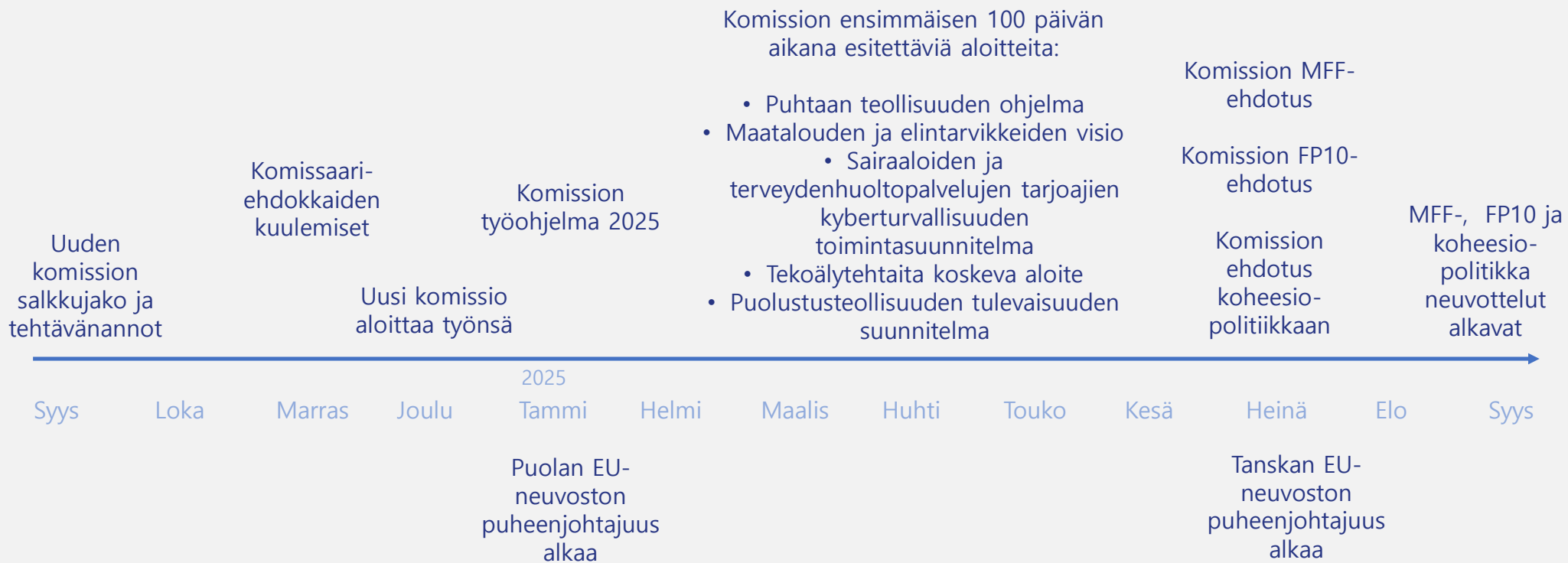
- Vuoden 2025 **Erasmus+** [työohjelma](#) julkaistiin 11. lokakuuta 2024 – esimerkkejä mahdollisuuksista ammatillisen koulutuksen toimijoille:
  - Priority 2: Promote an enabling and supportive environment for vocational excellence at national and/or regional level
  - Priority 3: Development of joint VET qualifications and modules
  - Priority 8: Digital education: Innovative data collection and exchange approaches for data-informed decision-making
  - Capacity building in VET – Heading 6: international cooperation projects based on multilateral partnerships between organisations active in the field of VET in EU Member States, third countries associated to the Programme and third countries not associated to the Programme

3. Yhteenveto: Mitä nyt kannattaa viestiä Eurooppaan?

Keskeisiä EU-kehityskaaria tulevan vuoden aikana

EU-kauden taitoskohta: kysymysmerkkejä ja mahdollisuuksia

- Uusi parlamentti on juuri aloittanut työnsä ja komissio pääsee vauhtiin vuoden vaihteessa, jolloin myös vuoden 2025 työohjelma julkaistaan.
- **Ensi vuonna komissio tekee esityksen uudesta rahoituskehyksestä** (vuodesta 2028 eteenpäin). Tilannearvio:
  - Kansallinen kirjekuori (n. 70% budjetista): EAKR, ESR+, CAP, CEF (...) **yhdistetään yhden kansallisen ohjelman alle.**
  - Kilpailukykyä ja lisäarvoa (n. 30% budjetista): Uusi **Brysselistä jaettava kilpailukykyrahasto**, joka sisältäisi mm. Erasmus+ ohjelman
- Keskeistä varmistaa, että suomalaisten toimijoiden näkökulmat edustettuina; **vaikuttaminen esim. ammatillista koulutusta koskevaan eurooppalaiseen strategiaan ja Erasmus+ -rahoitukseen**

Yhteenveto

- Maailmalta: **Kiinan nousu hidastumassa** ja maa kärsii osittain samoista ongelmista / haasteista kuin Suomi. Kaikki mikä kiiltää ei ole kultaa.
- **EU:ssa kilpailukyky, kasvu ja osaaminen tulossa keskiöön.** Tavoitteet korkealla, esim.:
  - 12% liikkuvuustavoite v. 2030 mennessä
  - Vaikuttavuus (output) ja Eurooppalainen lisäarvo keskiöön: Centre of Vocational Excellence -tyyppiset aloitteet tullevat saamaan jatkoa
- **Uuden komission, parlamentin ja tulevan rahoituskehityksen suunnittelu tarjoavat mahdollisuuden ideointiin ja vaikuttamiseen.** Isoimmat hankkeet menevät niille, joilla on valmis ehdotus tai ajatus, joka saadaan osaksi komission työohjelmaa tai rahoitushauksi. Esimerkkejä onnistuneista hauista:
  - **THL** ja EU:n lääkevarautuminen: € 300 miljoonaa uusien ratkaisujen kehittämiseen
  - **Metropolia:** Ainoa suomalainen korkeakoulu, joka johtaa Eurooppalaista yliopistoallianssia.
  - **Espoon ja Lahden kaupungit** arvovaltaisten EU-kilpailujen finalisteina: Innovation Capital (Espoo) ja European Capital of SMART Tourism (Lahti)

Kiitos!

Janne Leino
Johtaja, Helsinki EU Office
janne.leino@helsinki.eu

Rue Guimard 7, 1040 Bryssel
+32 4 999 17 835
helsinki.euoffice@helsinki.eu

 HELSINKI
EUOFFICE

